

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

POSTGRAU EN ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

TREBALL FINAL

**LA MILLORA SOCIOLABORAL DE LES PERSONES
EN RISC D'EXCLUSIÓ SOCIAL: CREACIÓ D'UNA
EMPRESA D'INSERCIÓ A CASTELLAR DEL
VALLÈS.**

ESTHER SÁEZ ORTIZ

Curs acadèmic 2018/2019

Data de presentació de la memòria:

07/2019

TUTOR/A DEL TREBALL: Rosa García Hernández

RESUM EXECUTIU

QUIN ÉS EL PROBLEMA DETECTAT?

Són moltes les persones que en l'actualitat es troben en risc d'exclusió social, ja sigui perquè han perdut la seva feina, perquè els hi és molt difícil inserir-se en el mercat laboral per patir algun tipus de discapacitat, perquè han sortit de la presó i ningú els hi ofereix una segona oportunitat, o simplement, perquè la crisi els ha deixat amb 45 anys fora del mercat laboral. Castellar del Vallès no és diferent.

EN QUÈ CONSISTEIX EL PROJECTE?

Aquest projecte pretén la millora sociolaboral de les persones en risc d'exclusió social mitjançant la creació d'una Empresa d'Inserció, en endavant EI, on tenen cabuda totes aquelles persones que es troben en risc d'exclusió social, circumstància que ha d'estar acreditada pels Serveis Socials de l'Ajuntament de Castellar del Vallès.

QUINES SÓN LES FONTS D'INGRESSOS?

La principal font d'ingressos prové de la venda de roba, joguines, o altre tipus de producte similar, que es recollirà dels centres educatius que hi ha al municipi. Aquesta venda tindrà lloc en la botiga de segona mà que es crearà per aquest fi. A més a més, com activitat secundària, es faran tallers d'informació i sensibilització a les escoles, instituts, o altres centres que així ho sol·licitin.

QUINA ÉS LA INVERSIÓ A REALITZAR?

El capital inicial és de 3.000, el corresponent per a la creació d'una S.L (Societat Limitada). La persona emprenedora, en aquest cas jo mateixa, aportarà el 100% d'aquest capital, però necessitarà finançament extern per a la creació de la botiga de segona mà, així com subvencions per poder pagar el sou dels tècnics.

QUI SÓN ELS EMPRENEDORS I QUINA EXPERIÈNCIA TENEN?

La persona impulsora d'aquest projecte, en un inici, soc jo mateixa. Soc Llicenciada en Criminologia i Diplomada en Treball Social per la Universitat de Barcelona. Soc tècnica d'intermediació laboral i d'Economia Social i Solidària a l'Ajuntament de Castellar del Vallès. A més, compagino aquestes tasques amb funcions de prospecció a les empreses del territori. Considero que la meua visió i experiència pot ajudar en la creació d'aquesta EI.

PER QUÈ CREC QUE EL PROJECTE FUNCIONARÀ?

Perquè les polítiques públiques actuals al municipi són insuficients per crear una feina de qualitat pels majors de 45 anys. Actualment hi ha molta precarietat en els contractes, poca estabilitat. Pitjor ho tenen aquells col·lectius que no són ben vistos en la societat, com ara els reclusos o drogodependents, encara que estiguin en procés de reinserció. L'EI a Castellar vol ser la solució a aquestes persones. No hauran de marxar fora del municipi a la recerca de feina. Aquí seran valorats i se'ls hi donarà el lloc que els hi pertoca a la societat.

1. Introducció.....	4
2. Context general de les Empreses d'Inserció: concepte i marc de referència.....	5
1.1. Què són les empreses d'inserció?.....	5
1.2. Quines són les persones beneficiàries?.....	6
1.3. Marc Jurídic.....	6
1.4. Balanç social de les Empreses d'Inserció.....	8
1.5. Itinerari socio-laboral.....	13
1.6. Subvencions.....	13
3. Anàlisi de les dades i tractament de la informació.....	15
3.1. Castellar en xifres.....	15
3.2. L'anàlisi DAFO.....	22
4. <i>CASTELLAR-IN, EMPRESA D'INSERCIÓ</i>	23
5.1. Per què una empresa d'inserció a Castellar?.....	23
5.2. Visió, missió i valors.....	27
5.3. Objectius generals i específics.....	28
5.4. Agents implicats.....	28
5. Introducció al Pla d'Empresa.....	29
6.1. Màrqueting.....	29
6.2. Organització i gestió.....	29
6.3. Pla d'inversions i finançament.....	30
6. Futures línies d'actuació.....	31
7. Conclusions.....	32
8. Bibliografia.....	33

1. INTRODUCCIÓ

La lluita contra la pobresa i l'exclusió social és essencial per garantir l'equitat i avançar cap a una societat més justa, cohesionada i amb igualtat d'oportunitats per a totes les persones.

L'Estratègia Europa 2020¹ considera l'impuls de l'economia social com un instrument bàsic per a la correcció de la desigualtat. En el moment econòmic actual, la restricció de la despesa pública limita força la capacitat de resposta de les administracions públiques a les demandes socials creixents. Els grans reptes socials necessiten, ara més que mai, una innovació social que promogui la cohesió. Cal impulsar la creació de noves iniciatives empresarials en l'àmbit de l'economia social i solidària amb l'objectiu de desenvolupar el potencial de l'emprenedoria social per crear nous llocs de treball i aportar solucions als problemes socials

La integració sociolaboral de persones en situació o greu risc d'exclusió social mitjançant la seva contractació constitueix l'objecte social de les EI i aquesta finalitat és inherent al desenvolupament d'activitats econòmiques, com a empreses que operen en el mercat. Aquesta activitat econòmica i de contractació de persones en situació de vulnerabilitat és una actuació continuada que permet oferir experiència laboral i formació a diferents persones que es van succeint en el temps. Les administracions públiques també ha de procurar una continuïtat en les mesures de suport adreçades a aquest tipus d'empreses, amb independència de si les línies concretes d'ajut subjectes a pressupostos anuals estableixen uns terminis d'execució acotats en el temps.

L'experiència laboral, la formació i la capacitació tant personal com professional que ofereixen les empreses d'inserció són l'element clau per aconseguir que les persones en situació o greu risc d'exclusió social deixin de ser depenent de subsidis i passin a formar part activa de la societat. Aquesta és el gran repte i el gran benefici que aporten les empreses d'inserció.

¹ És l'estratègia de creixement que la Unió Europea s'ha marcat per la dècada 2010-2020. Les principals finalitats són el *creixement intel·ligent*, mitjançant el desenvolupament dels coneixements i de la innovació, *sostenible*, basat en una economia més verda, eficaç en la gestió dels recursos i més competitiva, i *integrador*, orientat a reforçar l'ocupació, la cohesió social i territorial. Per aconseguir-ho, s'ha fixat cinc objectius clau en els àmbits de l'ocupació, educació, investigació i innovació, integració social i reducció de la pobresa i canvi climàtic i energia.

2. CONTEXT GENERAL DE LES EMPRESES D'INSERCIÓ: CONCEPTE I MARC DE REFERÈNCIA.

3.1. QUÈ SÓN LES EMPRESES D'INSERCIÓ?

Són empreses de qualsevol sector, mida o àmbit territorial, que poden portar a terme un tipus d'activitat econòmica de producció de béns o de prestació de serveis. El seu objecte social és la integració sociolaboral de persones en situació o greu risc d'exclusió social.

Les empreses d'inserció han d'estar promogudes per una entitat sense afany de lucre, la qual cosa significa posseir més del 50% del capital o capacitat de decisió dintre de l'empresa. És important tenir en compte que en aquest model d'empresa, la figura "emprenedora" se situa en l'entitat promotora, no acostuma haver-hi un equip promotor, sinó que és la pròpia entitat la que estudia i desenvolupa la iniciativa.

Les EI són declarades entitats prestadores de Serveis d'Interès Econòmic General. D'aquesta manera, són reconegudes com una font de creació d'ocupació per aquelles persones amb majors dificultats per accedir al mercat laboral.

Jurídicament, ser empresa d'inserció és una qualificació, no una forma jurídica en sí, per la qual cosa, depenent del model que escollim tindrem unes característiques o unes altres. Les més comunes són les societats limitades, amb el 100% del capital en mans de l'entitat social promotora, però també hi ha d'altres iniciatives de caràcter cooperatiu.

Són empreses de trànsit que persegueixen la integració laboral dels seus treballadors al mercat ordinari. Estan concebudes, doncs, com un espai d'aprenentatge temporal. A aquest efecte les empreses d'inserció, que es beneficiaran de totes les ajudes regulades, hauran de facilitar als treballadors l'accés adequat a la formació i orientació mitjançant les mesures que possibilitin el trànsit des de l'ocupació protegida a l'ocupació al mercat ordinari, amb els esmentats processos que han d'ésser personalitzats i assistits de treball remunerat i acompanyats de formació en el lloc de treball i d'habitació laboral i social.

Les empreses d'inserció sociolaboral substitueixen l'economia convencional² per una economia solidària ja que la seva principal fita és la integració social i la incorporació laboral de persones en situació de risc d'exclusió social.

² Una de les primeres definicions contemporànies del concepte *economia* va ser la proposada per Lionel Charles Robbins el 1932: *L'economia és la ciència que analitza el comportament humà com la relació entre uns fins donats i mitjans escassos que tenen usos alternatius*. El problema econòmic ve quan els desitjos de les persones són infinits i els recursos per satisfer-los són escassos i limitats (William A. McEachern). Això fa que les persones actuen buscant el benefici propi, sense preocupar-se de com les seves decisions afectaran els demès. El mercat, on el preu del producte es determina per la llei de l'oferta i la demanda, és lliure i sense regles i és considerat el més just i eficaç per repartir els recursos. Parlem d'un sistema econòmic tancat, autosuficient i equilibrat que no estableix cap tipus de relació amb l'exterior (ni ambiental, ni social...). Això és l'economia convencional. Com alternativa estaria l'economia social, on les empreses són alienes a l'especulació. Tot i que dintre dels seus objectius estigui generar beneficis, es caracteritzen per la distribució de la riquesa i per reinvertir aquests beneficis en la pròpia empresa, fomentant d'aquesta manera l'ocupació.

Com que la integració és una responsabilitat bidireccional, és a dir, de compromís per les dues parts, l'itinerari d'inserció haurà de ser acceptat pel treballador contractat i aquest pacte s'ha d'incorporar al contracte de treball de manera obligatòria.

3.2. QUI SÓN LES PERSONES BENEFICIÀRIES?

La inserció sociolaboral va dirigida a persones en situació d'exclusió social o en greu risc d'arribar-hi que estiguin desocupades i que tinguin dificultats importants per a integrar-se en el mercat de treball ordinari.

Són subjectes d'inserció sociolaboral aquelles persones que, estant en la situació descrita en l'apartat anterior, estiguin incloses en algun dels col·lectius següents:

- Persones amb disminució física, psíquica o sensorial o amb malalties mentals que acreditin la seva situació de risc d'exclusió social i que tinguin possibilitats reals d'inserció en el món laboral.
- Persones destinatàries de la renda garantida de ciutadania (persones acollides a la Llei 14/2017, de 20 de juliol)
- Persones que no puguin accedir a la renda mínima garantida perquè no compleixin els requisits establerts.
- Joves majors de setze i menors de trenta provinents d'institucions de protecció de menors.
- Persones amb problemes de drogadicció o alcoholisme que, a judici de l'equip terapèutic corresponent, hagin superat les fases de desintoxicació i deshabituació, sempre que no hagin passat més de dotze mesos entre la finalització del tractament i l'inici del procés d'inserció.
- Interns de centres penitenciaris la situació dels quals els permeti accedir a una ocupació, persones en llibertat condicional i persones exrecluses, sempre que la contractació es porti a terme dins els divuit mesos posteriors a la seva excarceració.
- Persones que no puguin accedir a la renda garantida de ciutadania, però que es trobin, segons el parer dels serveis socials competents, en situació de risc d'exclusió.
- Aturats de llarga durada més grans de quaranta-cinc anys, sempre que tinguin acreditada la situació de risc d'exclusió.

3.3. MARC JURÍDIC

Les empreses d'inserció, sorgides en el marc de la lluita contra l'exclusió social, són un instrument més per a la inserció de sectors exclosos de la societat. La lluita contra la pobresa i l'exclusió social es vincula, en gran mesura, a la integració de les persones més allunyades del mercat de treball.

Marc Europeu

Des de fa molts anys, la Unió Europea es mostra especialment conscient de l'enorme cost que comporta l'exclusió social i la pobresa i, per tant, de la corresponent pèrdua de recursos i oportunitats que representa per la societat. Per tal de promoure la integració de les persones més desfavorides, la UE insta els Estats membres a:

- Adoptar mesures que facilitin la inclusió activa de les persones excloses del mercat laboral i, amb aquest objectiu, recomana l'elaboració d'una estratègia global integrada que combini un suport a la renda adequat, uns mercats de treball inclusius i l'accés a uns serveis de qualitat.
- Adoptar mesures per garantir que les persones excloses que estiguin en condicions de treballar rebin ajuda efectiva per aconseguir una ocupació adequada a la seva capacitat de treball.

Els objectius per als Estats membres són:

- Abordar les necessitats de la gent exclosa del mercat laboral a fi de facilitar-ne la reintegració progressiva a la societat i al mercat laboral, així com augmentar les seves possibilitats de trobar feina.
- Promoure uns mercats laborals inclusius per assegurar que l'accés a l'ocupació sigui una oportunitat oberta a tothom.

Per aconseguir aquests objectius, es proposen diverses orientacions pràctiques, entre les quals destaquen:

- L'adopció de polítiques inclusives d'educació i formació.
- La previsió de mesures actives i preventives del mercat laboral, inclosos serveis i suport adaptats, personalitzats i sensibles a les necessitats que incloguin una identificació a temps de les necessitats.
- Ajuda en la cerca d'ocupació, orientació i formació i motivació per cercar activament.
- Potenciar el paper de l'economia social i de les empreses socials com una via de primera importància per accedir a l'ocupació de les persones que pertanyen a col·lectius desfavorits, amb la concessió d'incentius econòmics a les empreses per contractar aquestes persones.

Marc autonòmic i estatal

A Catalunya la *Llei 27/2002, de 20 de desembre*, sobre mesures legislatives per regular les empreses d'inserció en el marc de la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, es planteja la necessitat de reconèixer, emparar i potenciar aquelles iniciatives i empreses que combinen la lògica empresarial amb metodologies que fan possible la inclusió dels exclosos socials en els processos de reinserció laboral en la mateixa empresa, en una empresa aliena o en projectes d'autoocupació. Dins d'aquest conjunt destaquen les empreses d'inserció, que confirmen que l'ocupació és i serà per a les persones més desfavorides.

Aquesta llei, entre d'altres coses:

- Regula la relació laboral amb els treballadors/es.
- Articula el registre d'empreses.
- Determina les subvencions i ajudes per part de l'administració, tant pel desenvolupament de la pròpia empresa, com pel sobre cost laboral que origina tenir treballadors/es en situació d'exclusió social.

Amb posterioritat, en l'àmbit estatal s'aprova la *Llei 44/2007* per a la regulació de les empreses d'inserció (BOE 299 de 14 de desembre de 2007)

Quins eren els seus objectius?

- Generalitzar el marc regulador a tot el territori de l'Estat.
- Promoure la constitució i funcionament de les empreses d'inserció.
- Flexibilitzar el marc laboral de la gestió de personal.
- Instrumentar el contracte de treball al servei del procés d'inserció.
- Fer més transparent el sector de les empreses d'inserció a través del seu control i registre.

Aquestes són algunes diferències entre la llei catalana i l'estatal:

- Pel que fa als col·lectius considerats en risc d'exclusió social: mentre que la catalana considera en risc d'exclusió els aturats majors de 45 anys i les persones amb disminucions, l'estatal no.
- Pel que fa al percentatge de persones en risc d'exclusió a tenir contractades: a la catalana està entre el 30% i el 70% i l'estatal determina un mínim del 30% els tres primers anys i un 50% a partir del quart any.

Com a punts interessants la llei estatal crea la figura del contracte temporal de foment de l'ocupació, tipologia de contracte que poden utilitzar aquestes empreses (s'ha de tenir en compte que l'empresa pot contractar mitjançant qualsevol tipus de contracte). Aquesta llei també determina les bonificacions de la seguretat social pels treballadors contractats per les empreses d'inserció sociolaboral.

3.4. BALANÇ SOCIAL DE LES EMPRESES D'INSERCIÓ

El Balanç Social és una eina de rendició de comptes i mesura d'impacte social, ambiental i de bon govern. Avalua de forma sistemàtica, objectiva i periòdica cinc grans característiques de tota empresa o entitat que vulgui ser socialment responsable: la democràcia, la igualtat, el compromís social i la qualitat laboral.

El Balanç Social compleix diversos objectius. D'una banda, és una eina molt útil perquè les empreses i entitats puguin obtenir una auto-avaluació periòdica que fomenti la **millora contínua** del seu funcionament intern. A més, serveix per **comunicar a la comunitat els valors de l'organització** i, per tant, perquè la ciutadania i administracions les reconeguin com a entitats de l'ESS.

Per altra, compleix dos objectius clau de sector de l'ESS. El primer és l'obtenció d'una base estadística anual en relació als indicadors del balanç, cosa que permet anar configurant una **comptabilitat (social i ambiental) agregada** del sector a través de la publicació de l'informe de l'estat del Mercat Social català.

La segona funció és la de **donar accés al Mercat Social**, ja que fer-lo obre la porta a entrar en aquest àmbit socioeconòmic: les empreses i organitzacions que el fan seran reconegudes "públicament" en una espècie de catàleg ubicat a la web de la Xarxa d'Economia Social (<http://mercatsocial.xes.cat/ca/eines/balancsocial/>) Per accedir al catàleg hi ha una modalitat bàsica de balanç social compostat per una bateria reduïda d'indicadors.

Les EI estan obligades a presentar al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies un informe anual que recull la informació dels resultats obtinguts en matèria d'inserció sociolaboral. Aquest informe recopila dades economicofinanceres i referents a l'estructura laboral i l'organització

empresarial de cada empresa d'inserció. Cada vegada són més les EI que utilitzen el Balanç Social com a eina per a proporcionar a la Generalitat aquesta informació estadística, que posteriorment publica al seu web <http://treball.gencat.cat/ca/ambits/insercio-laboral-rmi-i-discapacitat/empreses/insercio/Balanc-social/>

A continuació, entrarem al detall en el últim balanç de les empreses d'inserció de Catalunya, publicat pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies.

- a) Hi ha 60 empreses d'inserció inscrites al Registre presents en 20 comarques (Taula 1). Al 2017 s'han donat d'alta al registre 6 noves empreses d'inserció i s'han donat de baixa 3. Del 2016 al 2017 s'ha produït un increment del 5,3% en el número d'empreses d'inserció inscrites.

COMARCA	Nº EMPRESSES
BARCELONÈS	21
VALLÈS OCCIDENTAL	6
SEGRIÀ	4
GIRONÈS	5
BAIX LLOBREGAT	5
OSONA	4
VALLÈS ORIENTAL	1
BAGES	1
ALT URGELL	2
ALT EMPORDÀ	1
MARESME	1
ALT PENEDÈS	1
GARROTXA	1
BEGUEDÀ	1
RIBERA DE L'EBRE	1
CONCA DE BARBERÀ	1
URGELL	1
SOLSONÈS	1
RIPOLLÈS	1
TARRAGONÈS	1
TOTAL CATALUNYA:	60

Taula 1. EI inscrites desembre 2017
Font: Balanç Social EI Catalunya 2017.

Forta concentració a l'àrea d'influència metropolitana de Barcelona (les comarques del Barcelonès, Baix Llobregat, Vallès Occidental i Oriental concentren el 55% de les EI inscrites) (Gràfic 1).

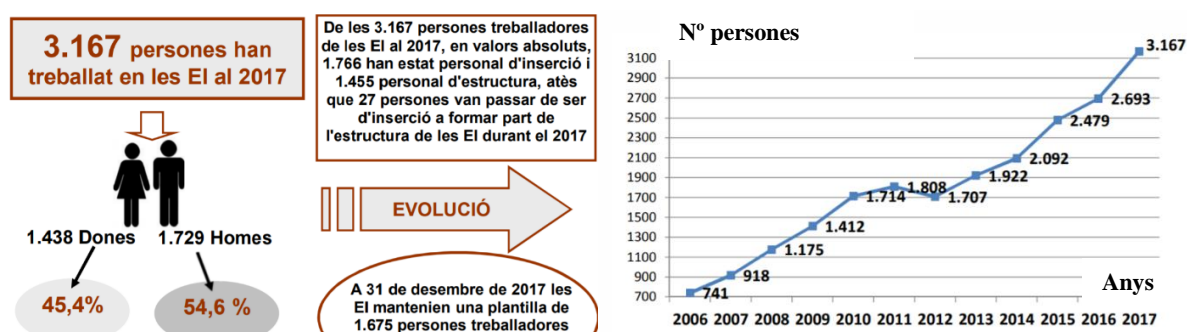
Gràfic 1. Distribució EI a Catalunya (2017)

- b) El número de persones contractades per les EI, tant el personal d'inserció com el d'estructura, s'ha incrementat en 2.426 persones. Van començar al 2006 amb 741 persones treballant i van acabar el 2017 amb 3.167 (Gràfic 2). Però no tots els anys ha estat així. L'any 2011 es va produir una davallada del número de treballadors. De 1.808 persones contractades es va passar a 1.707, l'any 2012. La hipòtesi sobre el motiu podria ser la famosa Crisi Financera Global del 2008³. Tot i que en l'entorn de les EI no es va notar gaire, en l'àmbit del mercat laboral ordinari es va fer molt palesa la destrucció de llocs de treball. Segons l'Informe Pimec, “*La destrucció del empleo en Catalunya durante el 2008-2013*”, (núm.7/2016), entre 2008 i 2013, Catalunya passa de tenir 3.581.300 persones contractades a tenir 2.969.600 persones, 611.700 menys, o el que és el mateix, un 17,1% de persones menys treballant. Ens podem fer una idea de com va afectar aquesta crisi si ens fixem en el Gràfic 3, que indica l'evolució de la població ocupada a Catalunya des de l'any 2008 al 2015. La primera conclusió que obtenim de

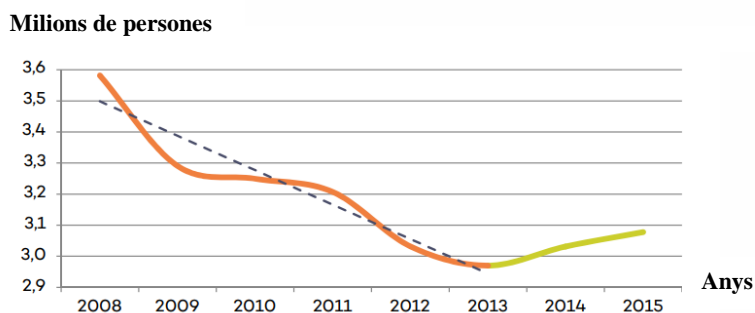
³ La crisi econòmica mundial del 2008 fou originada en els Estats Units. Les principals causes les trobem en els errors en la regulació econòmica, la gran quantitat de delictes comesos pels bancs, la sobre valorització de productes, crisi alimentària mundial y energètica i l'amenaça d'una recessió en tot el mon.

tot això és que les EI no segueixen el mateix patró que les empreses ordinàries i que això pot ser degut a diversos factors, segons la meua hipòtesi:

- Persones que fins començar la crisi del 2008 estaven treballant, però que amb aquesta es veuen afectades, fins a tal punt que esdevenen persones en risc d'exclusió. La seva alternativa passa per ser contractades per les EI.
- Els ajuts per part de l'Administració Pública, en forma de subvencions, es veuen també afectats per la crisi. Això pot explicar la devallada de treballadors que pateixen les EI durant el 2011 i el 2012. Davant la insuficiència d'aquesta partida, les empreses promotores de les EI són les que han de fer aquestes aportacions per compensar el sobrecost.

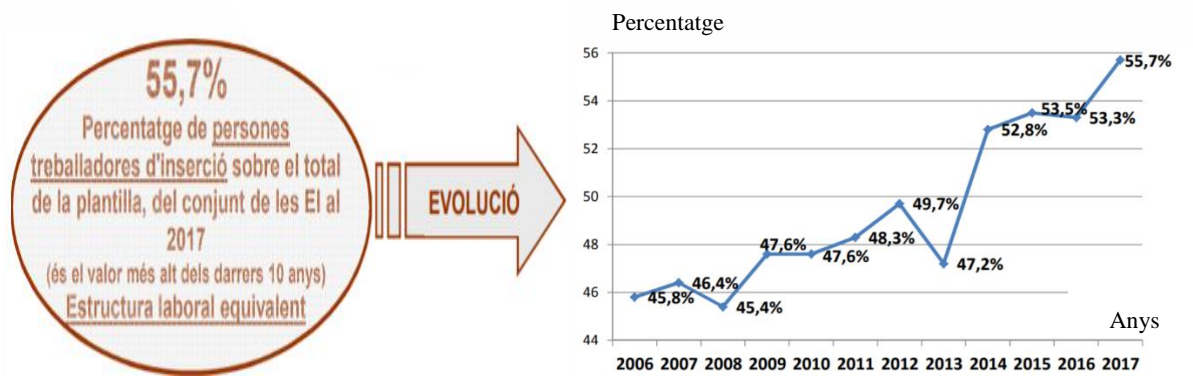
Gràfic 2. Evolució N° persones que han treballat a les EI
Font: Balanç Social EI Catalunya 2017.

Gràfic 3. Evolució de l'ocupació a Catalunya
Font: INE (Institut Nacional d'Estadística)

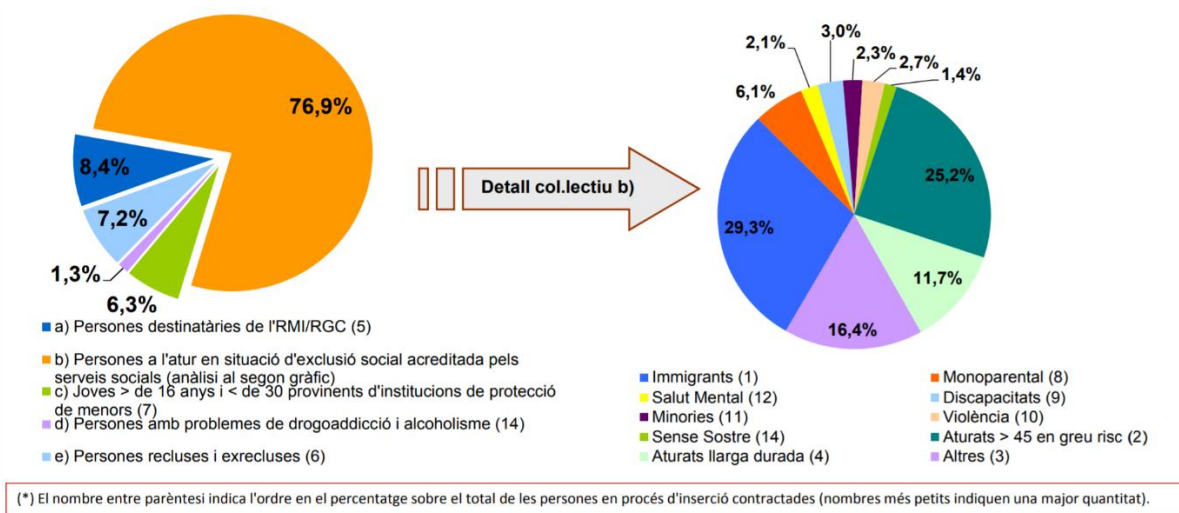
c) Pel que fa al personal d'inserció, exclusivament, s'observen dos moments significatius en el transcurs dels anys 2006 al 2017 (Gràfic 4):

- El que va del 2008 al 2012, que coincidiria amb els anys de la crisi econòmica del 2008. El descens dels treballadors en l'empresa ordinària possiblement van fer augmentar el nombre de treballadors d'inserció.
- De l'any 2012 al 2013, quan lentament va començant el període de recuperació de la crisi.

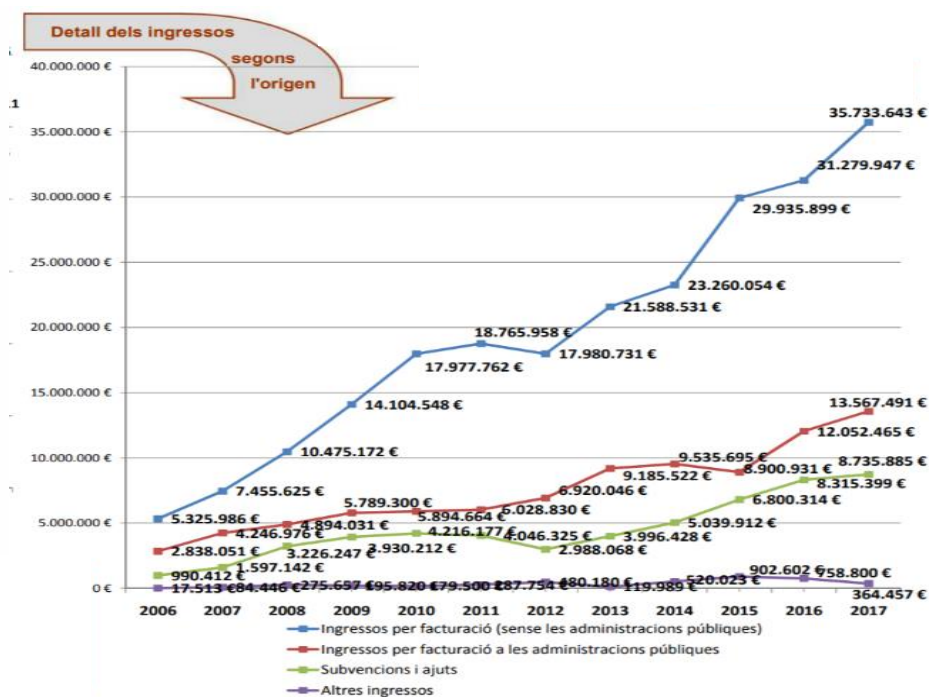
Gràfic 4. Evolució percentatge de treballadors d'inserció
Font: Balanç Social EI Catalunya 2017.

- d) Al 2017 les persones immigrants en situació d'exclusió continuen essent el col·lectiu majoritari objecte de contractació per part de les EI amb un 29,3% sobre el total, seguit de les persones aturades majors de 45 anys amb un 25,23% i les persones aturades de llarga durada amb un 11,7% (Gràfic 5)

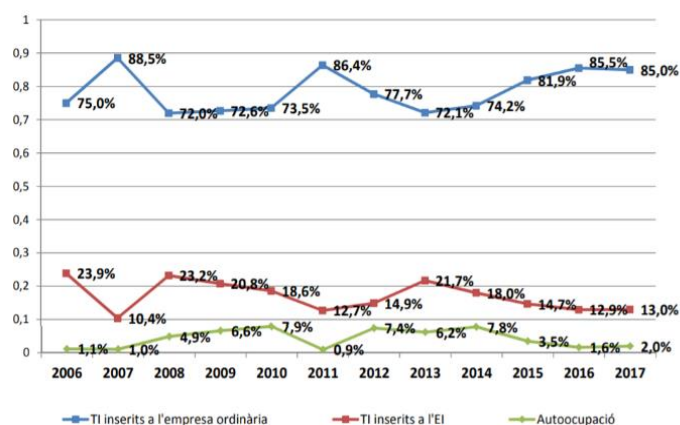
Gràfic 5. Distribució per col·lectius de les persones treballadores d'inserció contractades per les EI
Font: Balanç Social EI Catalunya 2017.

- e) Al 2017 es manté la tendència a l'increment en el nivell d'ingressos del conjunt de les EI represa al 2013, degut fonamentalment a l'increment dels ingressos d'explotació. Aquests ingressos corresponen a la venda dels seus productes i serveis a d'altres empreses, entitats i clients particulars (Gràfic 6). Si entrem al detall, al 2017 continua el creixement d'ingressos degut a les subvencions i ajuts, iniciat al 2012, però hi ha una clara disminució dels ingressos per facturació a les Administracions Públiques.

Gràfic 6. Detall dels ingressos de les EI segons l'origen
Font: Balanç Social EI Catalunya 2017.

- f) Les dades referents a la destinació de les persones inserides després del seu pas per les EI són molt similars a les del 2016. El 42,6% de les persones en procés d'inserció que han passat per les EI al 2017 s'han inserit (Gràfic 7)

Gràfic 7. Evolució de les insercions
Font: Balanç Social EI Catalunya 2017.

3.5. ITINERARI SÒCIO-LABORAL

I. ITINERARI INICIAL

- a. Diagnòstic ocupacional
 - Entrevista per establir el diagnòstic ocupacional
 - Test d'interessos professionals
- b. Anàlisi de l'ocupabilitat
 - Informació sobre el mercat laboral
 - Informació sobre els interessos d'ocupabilitat de la persona
- c. Anàlisi de competències
 - Bàsiques
 - Transversals
 - Tècniques

II. ITINERARI PERSONAL D'INSERCIÓ SOCIOLABORAL: PLA DE TREBALL

- a. Disseny de l'itinerari personal d'inserció + el pla de treball
- b. Signatura conveni d'inserció

III. ITINERARI PERSONAL D'INSERCIÓ: PLA D'ACCIÓ

Treballar en base a quatre tipus de formació segons les competències a assolir:

- a. Formació bàsica instrumental:
 - Cursos de català
 - Competències TIC
- b. Formació en competències transversals:
 - Hàbits laborals i personals
- c. Formació tècnica en el propi lloc de treball
- d. Formació complementària segons l'ofici a desenvolupar

3.6. SUBVENCIONS

ORDRE TSF/235/2017, de 13 d'octubre, per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió de subvencions a les empreses d'inserció per a la realització d'accions per a la millora de l'ocupació i la inserció laboral dels col·lectius en risc o situació d'exclusió social.

Els ajuts públics a les empreses d'inserció tenen com a principal objectiu que aquestes puguin cobrir part del cost que han de suportar per contractar i formar les persones especialment vulnerables i en risc d'exclusió, complint així la seva finalitat social. El Govern de la Generalitat ha de vetllar perquè les mesures de suport que preveu aquesta ordre arribin a aquestes empreses, ja que per la seva finalitat i requisits formen part d'un grup ben delimitat.

L'ordre TSF/235/2017, de 13 d'octubre, regula la concessió de subvencions a les empreses d'inserció per a la realització d'accions que millorin l'ocupabilitat i la inserció laboral dels col·lectius en risc o situació d'exclusió social. L'activitat desenvolupada per aquestes empreses d'inserció consisteix en la reintegració en el mercat laboral de col·lectius vulnerables.

3.6.1. Actuacions, despeses subvencionables i termini d'execució

El programa d'accions, dut a terme per les empreses d'inserció, per millorar l'ocupació i la inserció laboral d'aquests col·lectius, preveu quatre línies d'actuació (Veure Annex I)

1. Acompanyament de les persones en risc d'exclusió
2. Incentius per a la contractació d'aquestes persones
3. Complement econòmic per l'increment d'ocupació de persones en procés d'inserció.
4. Complement econòmic per inserir persones a l'empresa ordinària.

3. ANÀlisi DE LES DADES I TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ

4.1. CASTELLAR EN XIFRES

Castellar del Vallès és un municipi situat al nord del Vallès Occidental, molt a prop de les grans capitals de comarca, a 7 kilòmetres de Sabadell, a 11 de Terrassa i a 30 de Barcelona. Les seves poblacions veïnes són Sant Llorenç Savall, Matadepera, Terrassa, Sabadell i Sentmenat. Tradicionalment ha estat l'agricultura la principal font econòmica de Castellar del Vallès. Es basava en cultius mediterranis típics (vinya, olivera, blat i fruits secs), complementats amb productes de l'hort.

A partir del segle XIX comença un procés imparable d'industrialització, aprofitant la força de l'aigua del riu Ripoll, primer manufactures de llana, després de cotó i així fins el segle XX en què el desenvolupament industrial va convertint les terres de cultiu en zones edificades o polígons industrials, deixant l'agricultura com a activitat econòmica residual. Sorgeix un sector terciari cada vegada més important, convertint l'economia de Castellar en la típica d'una societat post industrial.

Actualment, el municipi compta amb dos polígons industrials, on treballen més de 5.000 mil persones. Cal destacar les empreses del sector metal·lúrgic i de la fusta. L'altre sector important és el dels serveis.

Castellar està comunicada per dues carreteres: la C-1415a, que uneix la població amb Sentmenat y Matadepera, i la B-124, que la uneix amb Sabadell i Sant Llorenç Savall. Però aquesta comunicació amb les poblacions confrontants no és gens bona. El gran desenvolupament econòmic i poblacional experimentat per la localitat, ha deixat insuficients les comunicacions per carretera amb Sentmenat, Terrassa i Sabadell i els castellarencs han de creuar Sabadell per dirigir-se a Barcelona o Terrassa.

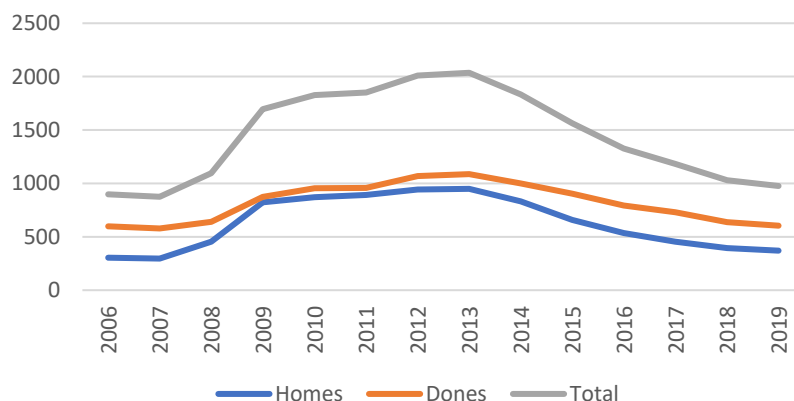
La seva població, al març del 2019, era de 24.036 habitants, segons dades de l'Idescat. D'aquests, 11.441 persones es troben en edat de treballar, el que representaria un 47,60% del total de la població (Taula x).

Edat	Homes	Dones	Total
De 16 a 24 anys	401	360	761
De 25 a 34 anys	1.042	974	2.016
De 35 a 44 anys	1.867	1.640	3.507
De 45 a 54 anys	1.676	1.536	3.212
De 55 a 64 anys	1.013	932	1.945
TOTAL	5.999	5.442	11.441

Taula 2. Població activa per sexe i edat. Castellar del Vallès. 4art trimestre 2018

Font: Xarxa d'Observatoris del Desenvolupament Econòmic Local, a partir de la Taxa d'atur registral del Departament d'Empresa i Ocupació i la Mostra de Vides Laborals de la Seguretat Social.

La taxa d'atur registral⁴ de Castellar en finalitzar l'any 2018 es situava en el 8,58% (Hermes), casi tres punts per sota del 11,11% amb què va acabar el Vallès Occidental en conjunt (Infoatur desembre 2018). Tot i estar lleugerament per sota, l'efecte de la crisi econòmica del 2008 queda reflectida en el següent gràfic (Gràfic 8). Aquest mostra l'evolució de l'atur registrat, per sexes, des del 2006 al 2019. Tant en el total com per sexes, s'aprecia clarament com hi ha un augment dels aturats des del 2008 al 2013. Per sexes, el nombre d'aturats és més baix en els homes, tot i que aquesta tendència es redueix bastant just en els anys de major crisi (2008-2013)

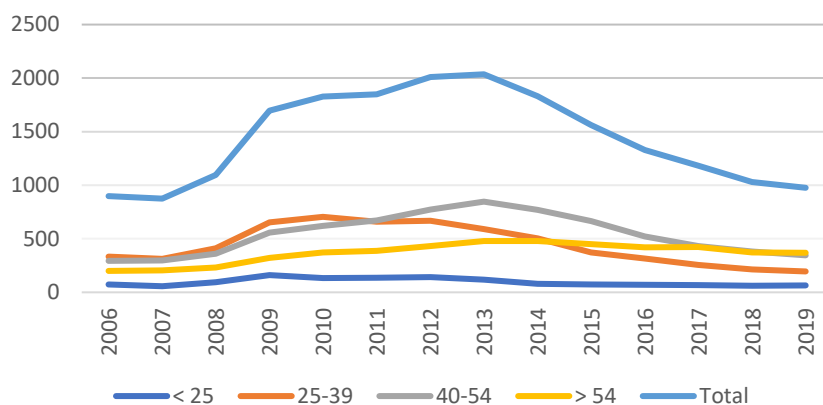

Gràfic 8. Castellar del Vallès. Evolució per sexe de l'atur registrat (2006-2019)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Per edats, es veu clarament com l'atur es comporta diferent en els menors de 25 anys. Tot i que es veu aquest augment d'aturats del 2008 al 2009, la tendència és a mantenir-se sense moltes variacions al llarg dels anys. No succeeix el mateix, per exemple, entre el tram dels 40 als 54. L'augment dels aturats comença el 2009 igualment, però hi ha un augment molt acusat des d'aquest any fins el 2013, on comença a veure's una davallada. Destacar el tram dels 25 als 39 anys perquè tot i ser el grup que més aturats tenia del 2009 al 2010, aquest nombre va començar a reduir-se des del 2012 fins el 2019, on s'ha situat en el segon grup de menys aturats a l'actualitat (Gràfic 9).

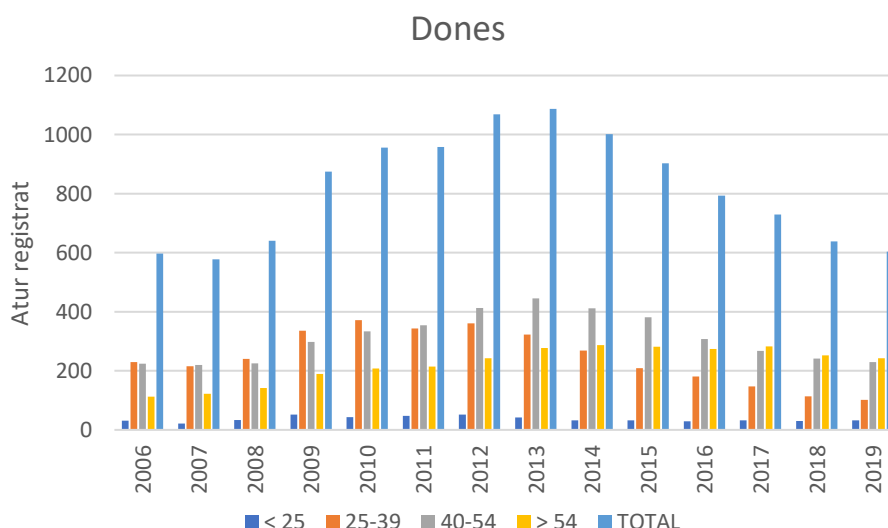
⁴ "La taxa d'atur registral es calcula a partir de valors obtinguts de registres administratius i mesura la relació existent entre l'atur registrat i una aproximació a la població activa registrada (calculada com a suma de l'atur registrat i les afiliacions a la Seguretat Social de la població de 16 a 64 anys resident en el territori considerat). Aquest indicador s'ofereix per a diversos nivells territorials, inclòs el municipal" (http://observatorit treball.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/mercat_de_treball/atur_registrat_i_demandes_ocupacio/taxa_atur_registrat/)

Gràfic 9. Evolució per edat de l'atur registrat. Castellar del Vallès (2006-2019)
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

El gràfic següent mostra l'evolució de l'atur registrat en les dones, segons el tram d'edat. El total de dones, sense tenir en compte l'edat, reflecteix l'augment de l'atur durant els anys de la crisi. Comença a notar-se amb diferència el 2009, i el 2014 ja comença a fer la davallada. Per trams d'edat:

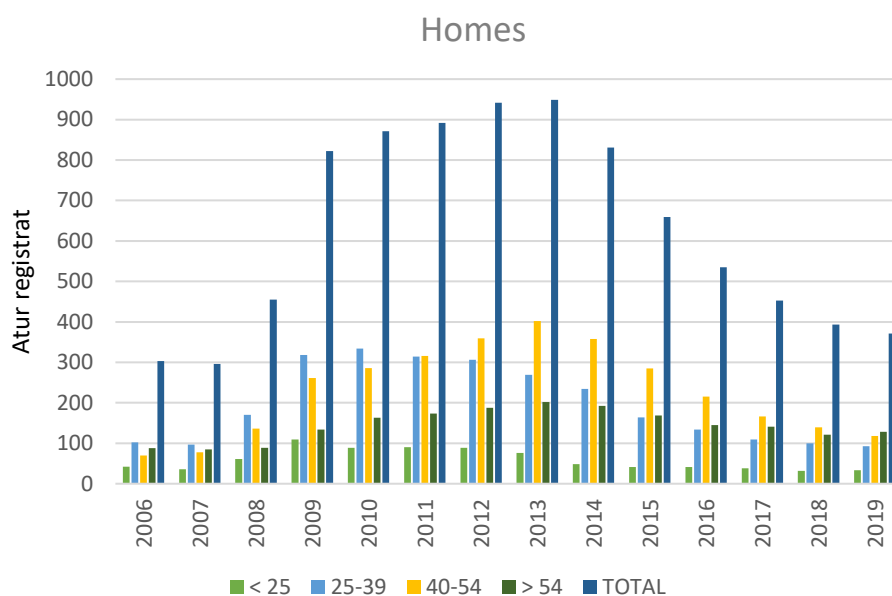
- Les dones menors de 25 anys són les que menys han notat l'efecte de la crisi al llarg dels anys.
- L'atur entre les dones de 25 a 39 anys, comença a notar-se també el 2009, fins el 2013. És curiós que des del 2006 al 2010 fos el grup amb més atur.
- El tram de dones dels 40 als 54 anys també contempla la pujada de l'atur el 2009, però no és fins el 2012 que es posiciona en el primer lloc. Tot i que va baixant fins el 2019, juntament amb el tram de majors de 54 anys, és el grup que més dones aturades té.
- El cas de les dones més grans de 54 anys també es comporta de forma similar a l'anterior, però l'augment de l'atur es produeix de forma més paulatina. Tot i estant l'atur sempre per sota respecte del tram anterior, al 2017 comença a situar-se lleugerament per sobre.

Gràfic 10. . Evolució de l'atur registrat per sexe i edat.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

L'evolució de l'atur en els homes s'ha comportat, en termes generals, de manera diferent (Gràfic 11). El total d'homes també experimenta els efectes de la crisi, però de forma encara més pronunciada. Hi ha una forta pujada de l'atur el 2009, i aquest comença a reduir-se el 2014, igual que va passar amb les dones. Per trams d'edat:

- Els menors de 25 anys conformen l'únic tram que es comporta de manera diferent a la resta. Des del 2006 fins l'actualitat, l'atur en aquest grup s'ha situat per sobre que el de les dones.
- L'atur entre els homes entre 25 i 39 anys comença a augmentar també el 2009, però ho fa de manera molt lleugera. A més, el seu decreixement comença el 2013, un any abans que les dones.
- On més es veuen palesos els efectes de la crisi és en el grup dels 40 als 54 anys. També comença a augmentar l'atur el 2009, però el seu punt àlgid el tenim al 2013, just quan la resta de trams, menys els majors de 54 anys, comencen a reduir el seu atur.
- L'atur entre els més grans de 54 anys s'ha comportat de forma similar al tram anterior, tot i que la taxa d'atur registrat ha estat al llarg de tots aquests anys molt per sota, fins el 2017, os es comença a veure una igualtat en el nombre d'aturats, tant pel que fa al grup dels 40 als 54 anys com respecte els de 25 i 39 anys.

Gràfic 11. Evolució de l'atur registrat per sexe i edat.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Empresa i Ocupació

Per tant, i a mode de resum pel que fa als grups d'edat i sexe, podem concloure que els gran afectats per la crisi són les dones, i a més, les majors de 40 anys, ja que, l'atur en el tram d'edat dels 25 als 39 s'ha aconseguit reduir considerablement a l'actualitat. A partir d'aquestes dades, podem entendre el per què les EI tenen els majors de 45 anys com a col·lectiu objectiu, més encara si son aturats de llarga durada.

Hi ha un altre col·lectiu, en el que val la pena aturar-se, per la dificultat que presenten a l'hora de la recerca de feina. Es tracta d'aquelles persones que presenten una disminució física, psíquica o sensorial i/o malalties mentals, però que tenen possibilitats d'inserir-se en el món laboral. La següent taula mostra, en xifres absolutes, el número de discapacitats, per edat i sexe, que hi havia a Castellar

del Vallès l'any 2017. Aquest col·lectiu representa un 6% aproximadament de la població. Afortunadament, Castellar del Vallès compta amb un Centre Especial de Treball, el TEB Vallès, on fa una tasca impecable en aquest sentit.

	Homes	Dones	Total
De 0 a 15 anys	63	31	94
De 16 a 19 anys	32	14	46
De 20 a 34 anys	57	49	106
De 35 a 44 anys	77	54	131
De 45 a 54 anys	114	106	220
De 55 a 64 anys	117	135	252
De 65 a 74 anys	103	118	221
De 75 i més	91	153	244
Total discapacitats			1.314

Taula 3. Persones amb discapacitat per grup d'edat i sexe (2017)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del Departament de Treball, Afers Socials i Família

La següent taula mostra el nombre de persones amb discapacitat al municipi el 2017, segons la seva tipologia⁵. Segons sigui aquesta, les persones podran realitzar una tasca o una altra, inclús hi haurà molts d'ells que ni tan sols podran treballar, però en la mesura del possible, s'ha d'ajudar a aquest col·lectiu a inserir-se laboralment, ja sigui en un centre especial de treball, com és el TEB Vallès, o en l'empresa ordinària, mitjançant les EI.

⁵ Tipus de discapacitat:

- Físics motòrics: Persones que tenen afectada la capacitat del moviment. Aquesta afectació pot haver estat causada per accidents, malalties o malformacions que lesionen el sistema nerviós central (accidents cerebrovasculars, traumatismes cranioencefàlics, paràlisi cerebral, esclerosi múltiple, Parkinson...), que lesionen el sistema nerviós perifèric (radiculopaties, poliomièlitis, lesions plexurals, neuropaties...) o que afecten el sistema musculoesquelètic (amputacions, distròfies musculars, malalties reumàtiques generatives...).
- Físics no motòrics: Persones que per causes orgàniques (malalties renals, cardíacues, pulmonars o hormonals) no poden desenvolupar una vida normalitzada a causa de la fatiga, la impossibilitat de realitzar esforços, etc.
- Visuals: Persones que tenen una manca total o parcial de visió que els impedeix portar una vida plena (ceguesa parcial o total).
- Auditiu: Persones que tenen una manca total o parcial d'audició que els impedeix portar una vida plena. Com a conseqüència també pot mancar la capacitat de la parla (sordesa total o parcial, sordmudesa...).
- Intel·lectuals o discapacitat psíquica: Persones amb deficiències mentals tant congènites (conseqüència de les lesions genètiques, en el part o malalties de la mare durant l'embaràs...) com adquirides (malalties en els primers dies de vida, accidents que afecten el còrtex cerebral, malalties degeneratives com l'Alzheimer...). Aquest col·lectiu es caracteritza per tenir una funció intel·lectual inferior a la mitjana, amb la capacitat de comprensió i informació reduïda. No s'hi inclouen les persones considerades a l'apartat següent com a malalts mentals
- Malalts mentals: Persones que sofreixen trastorns cognitius, de l'afectivitat o alteracions de la conducta.

Tipus	Nº
Físics motòric	437
Físics no motòrics	208
TOTAL FÍSICS	645
Visuals	68
Auditius	67
Intel·lectuals	175
Malalts mentals	297
No consta*	62
TOTAL DISCAPACITATS	1314

Taula 4. Persones amb discapacitat per tipologia (2017)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estretes del Departament de Treball, Afers Socials i Família.

** En aquest apartat es recullen les situacions erròniament codificades i aquelles codificacions que no es poden incloure en cap d'aquests grans grups.*

L'exclusió és un fenomen difícil de mesurar. A Catalunya, la quantitat de persones excloses varia considerablement segons la font i variable escollida per aproximar-la, cosa que fa difícil donar-ne una xifra representativa. Això també succeeix en determinats col·lectius, és a dir, pot haver-hi una persona amb discapacitat, del tipus que sigui, i que també sigui una persona amb drogodependència. L'Equip Bàsic d'Atenció Social (en endavant, EBAS) la comptabilitzarà una única vegada com a persona amb discapacitat.

Segons les dades donades pels Serveis Socials de l'Ajuntament de Castellar, el nombre de persones usuàries de l'EBAS⁶, el passat any 2018, fou de 1.877, de les quals, 656 eren homes i 1.221 eren dones. Els diferents usuaris/es quedarien distribuïts de la següent manera (Taula XXX):

⁶ Nombre d'usuaris EBAS: aquelles persones a les quals un/a professional de l'EBAS (Treballador Social o Educador Social) les ha assignat un diagnòstic social i/o per a les quals s'han prescrit intervencions de tractament social o prestacions de serveis socials (pròpies o externes), incloent intervencions de caràcter preventiu i les diferents metodologies de treball (individual, familiar i grupal). Les persones es comptabilitzaran una vegada, independentment dels serveis o prestacions utilitzades en el període.

Serveis Socials Bàsics

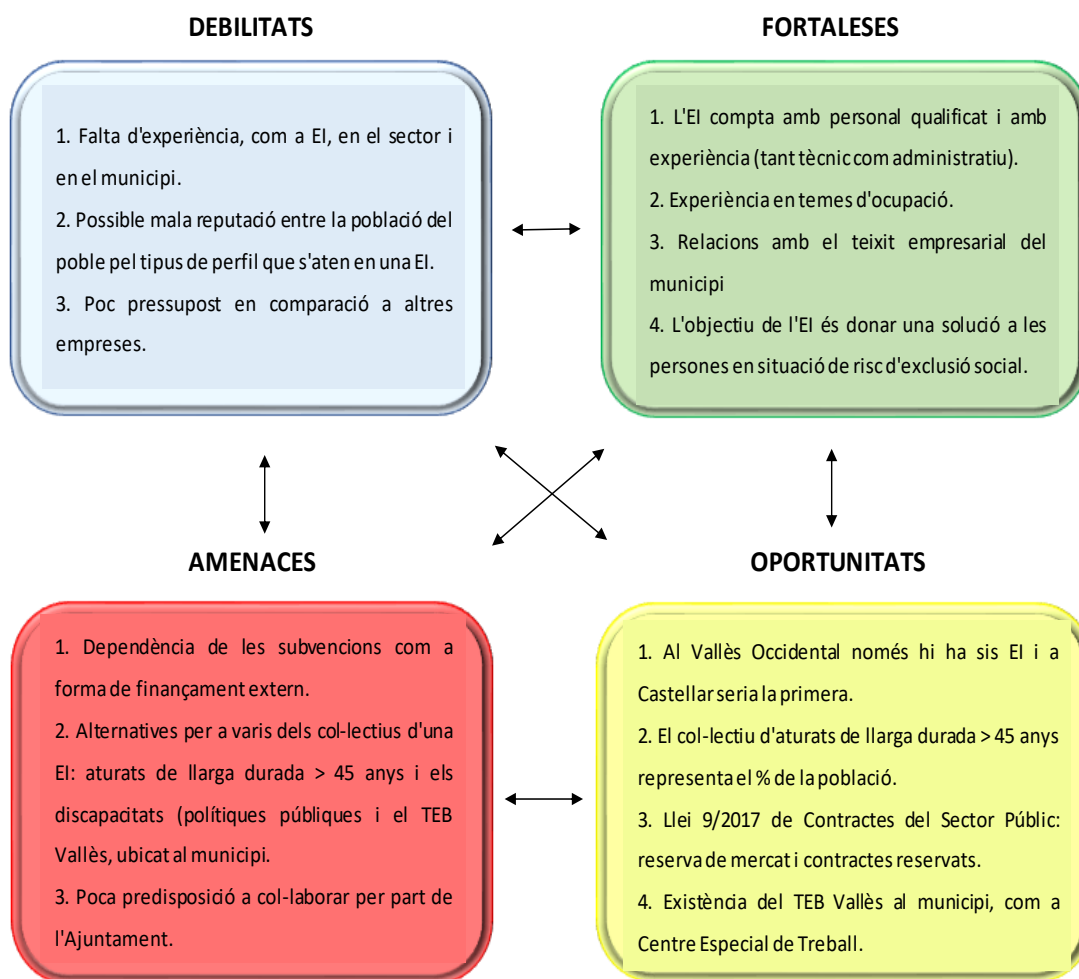
Sectors d'intervenció	Informació Orientació			Atenció a domicili			Suport convivencial			Allotjament alternatiu			Prevenió Inserció			Totals	
	H	D	T	H	D	T	H	D	T	H	D	T	H	D	T	H	D
Família	203	573	776	0	0	0	0	6	6	0	0	0	7	53	60	210	632
Infància	312	460	772	0	0	0	0	0	0	0	0	0	35	92	127	347	552
Joventut	28	34	62	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	10	16	34	44
Dona	2	115	117	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	15	15	2	132
Gent gran	146	284	430	107	44	151	0	0	0	0	0	0	0	0	0	253	328
Persones amb discapacitat	73	94	167	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	73	95
Reclusos/Ex reclusos	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Minories ètniques	2	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	4
Persones sense llar/transeünts	2	1	3	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	3	1
Persones amb drogodependències	8	2	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	2
Persones amb malaltia mental	16	14	30	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	16	14
Malalts terminals	3	7	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	7
Immigrants	6	4	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4
Refugiats i asilats	2	3	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0	2	3
Altres grups en situació de necessitat	68	50	118	0	0	0	0	2	2	0	0	0	3	7	10	71	59
Totals	872	1.645	2.517	107	44	151	1	10	11	0	0	0	51	178	229	1.031	1.877

Taula 5. Nombre d'usuaris/àries atesos/es pels EBAS desglossats per Sector d'Intervenció (2018)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades estretes de Serveis Socials Ajuntament de Castellar

4.2 ANÀLISI DAFO

ANÀLISI DAFO

4. CASTELLAR-IN, EMPRESA D'INSERCIÓ

4.1. PER QUÈ UNA EMPRESA D'INSERCIÓ A CASTELLAR?

En base a tot l'anàlisi realitzat fins ara, sorgeix la idea de crear una EI a Castellar del Vallès. La creació de *CASTELLAR-IN, EMPRESA D'INSERCIÓ*, respon, principalment, a una motivació social. Són moltes les persones en situació de vulnerabilitat que mereixen una oportunitat laboral. Hi ha una necessitat immediata de donar una resposta a aquells col·lectius que, per diferents raons, es troben en risc d'exclusió social i, per tant, fora del mercat laboral.

Com s'ha comentat anteriorment a la pàg. 5, jurídicament, ser EI és en sí mateix una qualificació, per tant, depenent del model d'empresa que escollim, tindrem unes característiques o unes altres. En aquest cas, el model escollit és el de una S.L (Societat Limitada), un tipus de societat mercantil, on el 100% del capital està en mans de l'entitat social promotora. En el cas que ens ocupa, aquesta entitat promotora serà una associació, que es crearà per portar a terme aquest projecte⁷

L'activitat principal de *CASTELLAR-IN, EMPRESA D'INSERCIÓ*, seria la recollida de roba i joguines dels diferents centres educatius que conformen Castellar del Vallès. Després d'un procés de selecció i distribució, la roba i les joguines aptes per a la venda, anirien a una botiga de segona mà, propietat de la mateixa EI (Figura 1) Els beneficis de la gestió d'aquests residus permeten la contractació de les persones en risc d'exclusió d'aquest municipi, així com el lliurement de roba per a cobrir les necessitats dels Serveis Socials. D'aquesta manera, contribuiríem també al foment de l'economia circular⁸ i social.

⁷ En aquest projecte d'empresa s'ha optat per la forma jurídica d'una S.L, seguint la línia de les EI que actualment hi ha a Catalunya. De les 60 existents, nomé dues són Cooperatives. No obstant això, no es descarta que en futures línies d'actuació ens puguem decantar per una cooperativa de treball associat.

⁸ L'economia circular és aquella que proposa un nou model de societat, que utilitza i optimitza els estocs i els fluxos de materials, energia i residus. El seu objectiu és l'eficiència de l'ús dels recursos. En contraposició tindriem el sistema lineal actual, on l'esgotament dels recursos naturals i dels combustibles fòssils cada vegada és més evident.

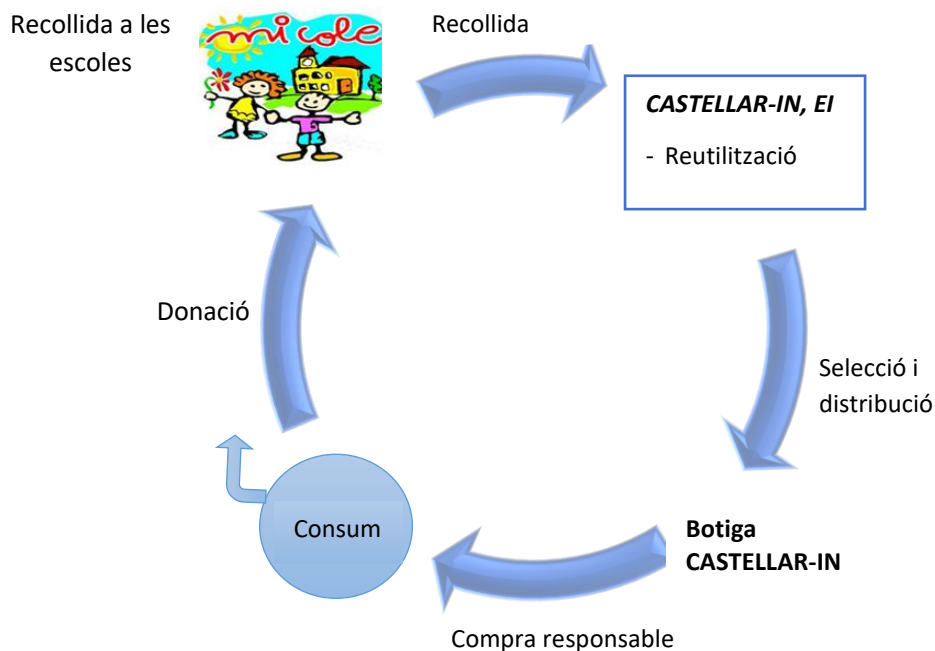

Figura 1. Procés recollida de roba.
Font: elaboració pròpia.

A més a més, i atenent a la importància de la sensibilització ambiental als més petits, com a activitat secundària, però no per això menys important, realitzaríem activitats i tallers de prevenció i reutilització a les escoles.

Les raons per les quals s'ha escollit ubicar aquesta EI a Castellar del Vallès són els següents:

- 1) Pel nombre de centres educatius que configuren actualment el municipi:
 - Vuit llars d'infants, dues de titularitat municipal i sis de titularitat privada.
 - Vuit centres on s'imparteixen el segon cicle d'educació infantil i primària, sis de públics i dos de concertats.
 - Quatre centres que imparteixen els estudis d'ESO, dos públics i dos concertats.
- 2) D'altra banda, perquè hi ha sis empreses d'inserció al Vallès Occidental ara mateix. D'aquestes sis, només dues d'elles es dediquen a la gestió de residus (roba), recollida selectiva, triatge, etc, (a Montcada i Reixac) i només una es dedica a la venda de roba de segona mà (a Sabadell) (Taula 6)

Data resolució	Denominació Social	Municipi	Activitat econòmica
06/11/2007	ENGRUNES RECUPERACIÓ I MANTENIMENT, EMPRESA D'INSERCIÓ, SL	Montcada i Reixac	Gestió de Residus i Serveis Mediambientals (Gestió de Residus i Serveis Mediambientals com a serveis de recollides selectives, tria de roba de segona mà i gestió de deixalleries).
24/12/2007	ANDRÒMINES EINES ASSOLIDES, EMPRESA D'INSERCIÓ, SL	Montcada i Reixac	Gestió de Residus i Serveis Mediambientals
08/10/2009	QUE FEM, EMPRESA D'INSERCIÓ, SL	Sabadell	Comerç (venda de roba, llibres de segona mà)
02/11/2011	E.I. BARBERÀ INSERTA, SL	Barberà del Vallès	Serveis Generals a Empreses (consergeria, pintura i manteniment)
08/05/2015	APASOMI EMPRESA D'INSERCIÓ, SL	Sabadell	Serveis a la llar i de proximitat
20/10/2016	E.I. DIKAIA GESTIO, SL	Terrassa	Altres Productes i Serveis (serveis de consergeria, controladors d'accessos homologats, i agents cívics)

Taula 6. Empreses d'inserció al Vallès Occidental.

Font: Generalitat de Catalunya. Empreses d'inserció.

- 3) Les polítiques públiques destinades al col·lectiu de majors de 45 anys són insuficients. Tot i que l'Ajuntament de Castellar atorga unes subvencions econòmiques a aquelles empreses que contracten personal de més de 45 anys i, a més a més, si el tipus de contracte és per més de 6 mesos i/o indefinit, aquesta subvenció es veu ampliada, ens trobem moltes vegades que els contractes que els hi fan són per obra i servei, amb pocs mesos de durada, o eventuals per circumstàncies de la producció. Si ens fixem en la Taula 7, veiem que durant l'any 2018, el 59,70% dels contractes fets a homes de més de 40 anys són, efectivament, per obra i servei, tal com avançàvem. El segon tipus, amb un 14,93%, és el d'eventuals per circumstàncies de la producció. Destacar que amb un 2,99%, en ambdós casos, trobem una vegada més, dos tipus de contractes temporals: els bonificats i els que són a temps parcial. Pel que fa als contractes indefinits, només representen el 8,96% del total dels contractes fets el 2018

Pel que fa a les dones, i si analitzem la Taula 8, podem observar que el percentatge de contractes per obra o servei (46,79%) i els eventuals per circumstàncies de la població (10,09%) està bastant per sota que en els homes (59,70% i 14,93%, respectivament). No obstant, el contracte a temps parcial temporal té un percentatge bastant superior en les dones (11,01% vs 2,99%). Aquest fet probablement vingui explicat per la compaginació entre família i feina, que avui dia moltes dones encara han de fer. Destacar el percentatge d'altres tipus de contracte, que és d'un 11,01%, però que no tenim informació sobre quin tipus inclouen. I, finalment, si ens centrem en els contractes indefinits, en les dones el percentatge també és menor, 7,34% front el 8,96% dels homes.

En conclusió, podem dir que tot i que el nombre de contractes al llarg del 2018 ha estat superior en el col·lectiu de dones, en termes genals es pot dir que el tipus de contracte és més precari en relació als homes. Queda palesa, doncs, la necessitat de crear una EI a Castellar, no només per pal·liar els problemes d'atur en les dones i homes de més de 45 anys, sinó per fixar una igualtat a l'hora de les contractacions i per aconseguir que aquest col·lectiu surti de la catalogació de "persones en risc d'exclusió social". Les Polítiques Públiques per part de l'Administració Local no resulten suficients. Les subvencions a les empreses per la seva contractació no acaben de beneficiar a l'usuari. Es

necessiten formacions únicament destinades a aquest col·lectiu, on les empreses juguin un paper important en la seva contractació posterior. Actualment s'utilitzen els Plans d'Ocupació, ja siguin promoguts per la Generalitat o per la Diputació de Barcelona, per reinserir a les persones majors de 45 anys, però són de duració determinada i no els hi proporciona, en cap cas, l'estabilitat laboral que necessiten.

Tipus de contracte	Nº contractes	% total
Obra o servei	40	59.70%
Eventuals per circumstàncies de la producció	10	14.93%
Indefinit: ordinari	6	8.96%
Interinitat	4	5.97%
Temporals bonificats	2	2.99%
Temps parcial: temporal	2	2.99%
Pràctiques	1	1.49%
Relleu	1	1.49%
Altres	1	1.49%
No especificat	0	0%
Contracte per a la investigació	0	0%
Fix discontinu	0	0%
Formació i aprenentatge	0	0%
Indefinit: bonificat	0	0%
Indefinit (convertits en)	0	0%
Indefinit: suport als emprenedors	0	0%
Mercantil	0	0%
Persones amb discapacitat en CET	0	0%
Persones amb discapacitat	0	0%
Substitució per jubilació anticipada	0	0%
Temps parcial: indefinit	0	0%
Treballador autònom	0	0%
TOTAL	67	100.00

**Taula 7. Tipus de contracte en homes >45 anys.
Any 2018**

Tipus de contracte	Nº contractes	% total
Obra o servei	51	46.79%
Temps parcial: temporal	12	11.01%
Altres	12	11.01%
Eventuals per circumstàncies de	11	10.09%
Indefinit: ordinari	8	7.34%
Interinitat	8	7.34%
Pràctiques	2	1.83%
Treballador autònom	2	1.83%
No especificat	1	0.92%
Mercantil	1	0.92%
Temps parcial: indefinit	1	0.92%
Contracte per a la investigació	0	0%
Fix discontinu	0	0%
Formació i aprenentatge	0	0%
Indefinit: bonificat	0	0%
Indefinit (convertits en)	0	0%
Indefinit: suport als	0	0%
Persones amb discapacitat en	0	0%
Persones amb discapacitat	0	0%
Relleu	0	0%
Substitució per jubilació	0	0%
Temporals bonificats	0	0%
TOTAL	109	100.00

**Taula 8. Tipus de contracte en dones >45 anys.
Any 2018.**

Font: Xarxa de Serveis Locals d'Ocupació. Diputació de Barcelona.

- 4) Tot i que sembli un factor de menys importància, el poder formar-se i treballar en el mateix municipi on vius, és un element clau si has de travessar una carretera on cada dia es forma algun kilòmetre de retenció a les hores punta. Això només si has d'anar a Sabadell, però si has d'anar a Barcelona o Terrassa, has de creuar tot Sabadell, amb la pèrdua de temps que això implica, junt amb un empitjorament de la qualitat de vida. Per això, aquest seria un altre motiu determinant per decidir crear una EI a Castellar.
- 5) Un altre dels motius que afavoriria que l'EI estigués ubicada a Castellar és l'important teixit empresarial de què disposa el municipi (Taula XXX). El primer trimestre de 2019 es comptabilitzaven al municipi un total de 770 empreses. El sector serveis representa el 60,39% del total. Li segueix la indústria, amb un 26,62%. Ambdós sectors representen aproximadament el 90% de l'activitat econòmica del municipi, per tant, l'activitat de CASTELLAR-IN, Empresa d'inserció, s'ha de centrar en els sectors secundari i terciari.

	Nº empreses	Pes per sectors
Agricultura	0	0,00%
Indústria	205	26,62%
Construcció	100	12,99%
Serveis	465	60,39%
TOTAL	770	100,00%

Taula 9. N° empreses i pes per sectors. Març 2019

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de Hermes (Diba)

5.1 VISIÓ, MISSIÓ I VALORS

1. VISIÓ:

- Esdevenir un projecte social i empresarial per ser un referent en la creació de llocs de treball per als diferents col·lectius en risc d'exclusió social.
- Mantenir una mirada atenta als moviments constants del món laboral i adaptar-se als nous temps.

2. MISSIÓ:

- Millorar la qualitat de vida de les persones ateses, generant oportunitats laborals a aquestes persones excloses del mercat laboral ordinari i permetent així el seu desenvolupament integral.
- Acompanyar-los en processos tant laborals com personals.

3. VALORS:

- La persona com a eix central
- Responsabilitat social i ètica
- Respecte al medi ambient

- Compromís, diversitat, integració, cooperació, transparència, solidaritat, responsabilitat, sensibilització.

5.2 OBJECTIUS GENERALS I ESPECÍFICS

Podríem parlar d'un *objectiu principal o general*, que seria la creació en si de l'EI **CASTELLAR-IN** i el seu funcionament com a tal, al municipi de Castellar del Vallès (comarca del Vallès Occidental), i d'uns *objectius específics*, que es derivarien de la posada en marxa d'aquesta empresa.

Aquests *objectius específics* farien referència a:

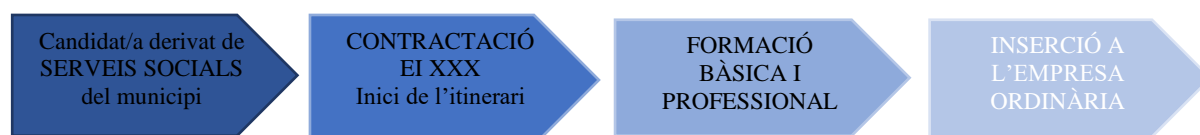
- La inclusió i, per tant, la integració en el mercat laboral ordinari d'aquestes persones en risc d'exclusió social a través de l'empresa trànsit o pont (EI), amb la finalitat de seguir avançant en el seu itinerari personalitzat d'inserció.
- L'atorgament d'un treball remunerat, així com la corresponent formació i seguiment necessaris per millorar les seves condicions d'ocupabilitat.
- Aconseguir i mantenir la motivació pel que fa a un acompliment laboral de qualitat.
- Trobar la fórmula òptima per a conciliar les responsabilitats laborals i familiars.
- Augmentar i/o consolidar els coneixements tècnics i les capacitats professionals necessàries per a aconseguir la continuïtat laboral del/la treballador/a.
- Adaptar-se a les ofertes del mercat laboral en la seva oferta i en la demanda.

5.3 AGENTS IMPLICATS EN LA CREACIÓ DE CASTELLAR-IN, EI

Quan parlem d'agents implicats, ens estem referint a totes aquelles persones que, d'una manera o d'una altra, són beneficiàries de la creació de l'EI i, directa o indirectament, hi participen. És per aquest motiu que s'ha de tenir en compte tots aquells agents que tenen una implicació en el projecte, ja sigui de forma puntual o continuada en el temps.

Quin seran els agents implicats, segons això?

- Totes aquelles persones que, segons la Llei 27/2002 de 20 de desembre, són considerades susceptibles d'entrar en una EI i, a més a més, aquelles que sent-lo vinguin derivades dels SSSS de l'Ajuntament de Castellar del Vallès, amb el seu corresponent informe.
- Personal tècnic (tècnics/ques d'ocupació, un de producció i altre d'inserció) i administratiu.
- Tècnics de l'àrea de Promoció Econòmica i de Serveis Socials de l'Ajuntament de Castellar del Vallès.
- Teixit empresarial de Castellar del Vallès.
- Personal del Departament de Treball, Afers Socials i Família de la Generalitat.

5 . INTRODUCCIÓ AL PLA D'EMPRESA

6.1. MÀRQUETING

Com ja s'ha apuntat anteriorment en aquest treball, l'activitat principal de *CASTELLAR-IN, EMPRESA D'INSERCIÓ*, seria la recollida de roba i joguines dels diferents centres educatius de Castellar del Vallès. Després d'un procés de selecció i distribució, la roba i les joguines aptes per a la venda, anirien a una botiga de segona mà, propietat de la mateixa EI. Els beneficis de la gestió d'aquests residus permetran la contractació de les persones en risc d'exclusió social d'aquest municipi. La idea és aprofitar-ho tot. La roba que estigui molt malmesa i no es pugui vendre a la botiga, s'utilitzarà com a draps per a la mateixa empresa.

Per tant, i en un inici, els beneficis vindrien principalment de la venda de roba a la botiga de segona mà. Aquesta, ubicada al mateix municipi, serà oberta a totes aquelles persones que ho necessitin o vulguin contribuir a la compra responsable i sostenible.

Per donar a conèixer tota aquesta tasca a la població, es portarien a terme campanyes de difusió, principalment, a tots els centres d'educació, aprofitant que d'aquí prové la roba. Aquestes campanyes es faran extensibles als llocs públics on l'afluència de gent és més alta, com ara l'Ajuntament, el CAP, farmàcies, centres esportius, etc.

6.2. ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DELS RECURSOS

Els **objectius** fixats per *CASTELLAR-IN, EMPRESA D'INSERCIÓ*, el primer any de la seva creació, són els següents:

- Contractar 5 persones en risc d'exclusió social
- Dissenyar els itineraris socio-laboral per les persones contractades
- Dotar als treballadors en procés d'inserció dels mecanismes necessaris, ja sigui via formació o acompanyament, per la seva incorporació a l'empresa ordinària.
- Facilitar i afavorir la inserció de les persones contractades al mercat ordinari.
- Establir relacions amb el teixit empresarial per tal que puguin contractar aquestes persones una vegada finalitzada la seva estada en l'EI.
- Inserir al mercat ordinari, com a mínim, 1 persona de les 5 que es van contractar.

Els **resultats** esperats, tant de la posada en marxa de l'EI com dels objectius definits anteriorment, serien aquests:

- Millorar l'ocupabilitat de les 5 persones contractades en risc d'exclusió social, així com la seva formació i orientació cap el mercat ordinari
- Poder inserir una persona a l'empresa ordinària.
- Aconseguir el màxim número d'empreses que vulguin formar part del projecte

Per **avaluar** i fer el **seguiment** dels resultats, utilitzarem els següents **indicadors**:

- Nombre de persones contractades en risc d'exclusió social
- Nombre d'itineraris d'inserció dissenyats
- Nombre d'itineraris finalitzats
- Nombre d'empreses col·laboradores

- Nombre d'insercions a l'empresa ordinària.

6.3. PLA D'INVERSIONS I FINANÇAMENT

Origen dels recursos		Destí dels recursos	
Tèxtil + joguines	928.800	Personal	142.240
Altres	64.800	Lloguers	0
Tallers prevenció de residus	1.920	Subministraments	50.000
Subvencions	50.000	Quota associació	35.000
Altres	1.000	Tributs	10.000
		Rappels i quotes	11.000
		Desplaçament i dietes	5.000
		Comunicació	8.000
		Formació	5.000
		Altres (mat.oficina, assegurances, ordinadors)	75.000
		Despeses financeres	4.000
TOTAL	1.046.520		345.240

Es tracta d'una aproximació . Falta desenvolupar-ho amb més detall,

7. FUTURES LÍNIES D'ACTUACIÓ

Aquest projecte ha volgut assentar les bases per a la creació d'una empresa d'inserció. Actualment només es tracta d'una aproximació, perquè hi ha molta tasca encara a realitzar. Un dels aspectes fonamentals és aprofundir en el Pla d'Empresa, veure realment la seva viabilitat i, a partir d'aquí, establir altres línies d'actuació, com podrien ser, per exemple, les següents:

- No només centrar-se en la recollida de roba i joguines, sinó ampliar el tipus de producte a recollir. Es podria fer recollida de mobles i restaurar aquells que tinguin possibilitat d'una segona vida en el mercat de segona mà. O recollir tot tipus de material electrònic i elèctric, reparar-ho i donar-li també sortida.
- Fer que la botiga esdevingui un espai d'aprenentatge de costura, on es portin a terme activitats de dinamització, i així les persones que vulguin puguin fer-se la seva pròpia roba.
- Poder arribar a gestionar la deixalleria del municipi. Crear un punt de referència, en un lloc cèntric del municipi, on els ciutadans puguin anar a deixar roba, petits aparells elèctric i electrònics, etc. Que aquest punt esdevingui un espai d'informació i sensibilització.
- Establir sinèrgies amb el TEB Vallès, Centre Especial de Treball ubicat a Castellar. La idea és veure com podem col·laborar en la inserció de les persones amb discapacitat.

8. CONCLUSIONS

La realització d'aquest treball ha servit per prendre consciència de la realitat actual en la que es troba immers el municipi de Castellar del Vallès. Però no de tota la població, sinó d'uns col·lectius que, tot i ser diferents entre sí, tenen una característica comú, i es que es troben en risc d'exclusió social. És evident que s'ha de fer quelcom perquè aquesta situació canviï. D'aquí sorgeix la idea de millorar les condicions sociolaborals d'aquestes persones creant una EI.

Si bé és cert que l'atur a la població està actualment per sota del 10%, podem concloure en base a l'estudi aportat, que pel que fa als grups d'edat i sexe, els gran afectats per la crisi són les dones, i a més, les majors de 40 anys, ja que, l'atur en el tram d'edat dels 25 als 39 s'ha aconseguit reduir considerablement a l'actualitat. A partir d'aquestes dades, podem entendre el per què les EI tenen els majors de 45 anys com a col·lectiu objectiu, més encara si son aturats de llarga durada.

Malauradament, les Polítiques Públiques locals actuals no són suficients per pal·liar aquesta situació. Aquestes persones necessiten una estabilitat laboral, i el que ens trobem a partir de l'estudi realitzat és que més del 60% dels contractes són per obra o servei i eventuais per circumstàncies de la producció. No obstant això, val a dir que les empreses poden rebre subvencions, per part de l'Ajuntament, si contracten a persones majors de 45 anys que estiguin a l'atur.

Un altre dels col·lectius representatius pel que fa a l'exclusió social són les persones amb una disminució física, psíquica o sensorial i/o malalties mentals, però que tenen possibilitats d'inserir-se en el món laboral. Aquest col·lectiu representa un 6% aproximadament de la població. Afortunadament, Castellar del Vallès compta amb un Centre Especial de Treball, el TEB Vallès, que dona feina a un gran nombre de persones, ja siguin discapacitats o no.

A partir de la creació de CASTELLAR-IN, EI, es pretén crear sinèrgies amb el TEB Vallès, per poder erradicar l'atur entre aquest col·lectiu o, si més no, reduir-lo al mínim.

En definitiva, CASTELLAR-IN, EI, pretén convertir-se en una solució als problemes sociolaborals de les persones en risc d'exclusió de Castellar del Vallès.

9. BIBLIOGRAFIA

REFERÈNCIES:

Ajuntament de Castellar del Vallès. Castellar en xifres. Extret de:

<http://www.castellarvalles.cat/26428/indicador/335/>

Balanç Social. Extret de: <http://mercatsocial.xes.cat/ca/eines/balancsocial/>

Charles, L. (1932). Ensayo sobre la naturaleza y la importancia de la ciencia económica. Londres.

Diputació de Barcelona, Informació Estadística Local. Extret de:

<https://www.diba.cat/hg2/menu.asp?mnid=5#>

Generalitat de Catalunya, Empreses d'inserció. Extret de : <http://treball.gencat.cat/es/ambits/insercio-laboral-rmi-i-discapacitat/empreses-insercio/> Generalitat

Generalitat de Catalunya, Llei 27/2002, de 20 de desembre, sobre mesures legislatives per a regular les empreses d'inserció sociolaboral. DOGC núm.3793, 03/01/2003. Extret de:

<http://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/3793/1129101.pdf>

Informes Pimec (número 7/2016) “La destrucción del empleo en Catalunya durante el 2008-2013”

McEachern, W. (1988). Microeconomía. Irlanda.

Observatori Socioeconòmic del Vallès Occidental. Indicadors. Extret de :

<http://www.ccvoc.cat/consell-comarcal/serveis/area-de-govern/observatori-comarcal/informes-periodics/teixit-socioeconomic/infoatur>

BIBLIOGRAFIA:

Generalitat de Catalunya, Qualificació i registre administratiu d'empreses d'inserció de Catalunya.

Extret de: http://treball.gencat.cat/ca/ambits/insercio-laboral-rmi-idiscapacitat/empreses-insercio/registre_administratiu_empreses_insercio/

Mertens, L. (1996). Competencia laboral: sistemas, surgimiento y modelos. OIT/Cinterfor. Montevideo.

ANEX . SUBVENCIONS

I. *Acompanyament de les persones en risc d'exclusió.*

- **Objecte de l'actuació:** millorar la qualificació professional i l'ocupabilitat de les persones treballadores en procés d'inserció mitjançant la contractació de persones tècniques d'acompanyament en la inserció o en la producció.
- El **nombre màxim de persones tècniques** d'acompanyament que poden ser objecte de subvenció depèn del nombre de persones que conformi el grup de seguiment. Segons això:
 - Grup de dues a set persones: durant tot el període subvencionat pot sol·licitar un tècnic o tècnica d'acompanyament, en la inserció o en la producció, segons les necessitats de l'entitat.
 - Grup de vuit a vint-i-nou persones: pot sol·licitar dues persones tècniques: un tècnic o tècnica d'acompanyament en la inserció i un tècnic o tècnica d'acompanyament en la producció.
 - Grup d'acompanyament superior o igual a trenta persones: durant tot el període subvencionat, pot sol·licitar subvenció per una tercera persona tècnica, que podrà ser un tècnic o tècnica d'acompanyament en la inserció, o bé un tècnic o tècnica d'acompanyament en la producció.
- **Quantitats màximes** que es poden subvencionar varien en funció del grup d'acompanyament que assumeixi la persona tècnica:
 - Tècnic/a d'acompanyament en la inserció:
 - De dos a set treballadors/es: 17.000 euros
 - De vuit a vint-i nou treballadors/es: 25.000 euros
 - Tècnic/a d'acompanyament en la producció:
 - De dos a set treballadors/es: 14.000 euros
 - De vuit a vint-i nou treballadors/es: 21.000 euros
- Els **imports màxims per subvencionar** són per dotze mesos i per contractes de treball a temps complet, que es reduiran proporcionalment si tant la jornada com el període sol·licitat són inferiors. En qualsevol cas, la retribució final que rebí la persona treballadora no pot ser inferior a la quantitat mínima que preveu el conveni col·lectiu aplicable. Aquestes subvencions s'han de reduir proporcionalment en cas que la contractació dels tècnics/es sigui a temps parcial o en funció de la jornada laboral que aquests dediquin al programa.

II. *Incentius per a la contractació d'aquestes persones*

- **Objecte de l'actuació:** fomentar que les empreses d'inserció contractin els col·lectius esmentats en el punt 3.2.b).

- Concretament, pel que fa a la contractació de persones destinatàries de la renda garantida de ciutadania, és condició necessària que tinguin el seu expedient vigent en la data de presentació de la sol·licitud de l'ajut o bé que el motiu de la suspensió o extinció hagi estat la seva contractació per l'entitat subvencionada.
- Aquestes actuacions s'han de subvencionar per un període *mínim de tres mesos continuats de contractació*.
- De forma general, la contractació de la persona treballadora en procés d'inserció podrà ser subvencionada, en convocatòries posteriors, fins a assolir com a màxim i de manera acumulativa un total de trenta-sis mesos al llarg dels tres anys que com a màxim dura un procés d'inserció. S'entén que un procés d'inserció comença quan la persona treballadora és contractada per primer cop per l'empresa d'inserció, independentment de la durada del contracte i de la jornada laboral, i finalitza com a màxim tres anys després. Quan hagin passat tres anys a partir de la data de la primera contractació, l'empresa d'inserció no podrà sol·licitar més mesos d'ajut malgrat no haver esgotat el límit dels trenta-sis mesos. Per poder considerar que es tracta del mateix procés d'inserció, no podran transcórrer més de sis mesos entre períodes de contractació i, si excepcionalment se superen els sis mesos, caldrà aportar un nou certificat d'exclusió emès pels serveis socials que acrediti no solament la situació de risc d'exclusió social sinó que la persona treballadora en procés d'inserció necessita reprendre l'itinerari d'inserció en la mateixa empresa. En cas que una persona treballadora no hagi pogut completar el seu procés d'inserció en una primera empresa d'inserció, la persona treballadora tindrà la possibilitat de continuar el seu procés en una altra empresa d'inserció. Es manté el límit màxim de trenta-sis mesos de subvenció al llarg dels tres anys des que la persona treballadora en procés d'inserció va ser contractada per la primera empresa d'inserció. S'entén que existeix una continuïtat del procés d'inserció sempre que no hagin transcorregut més de sis mesos des que la persona treballadora d'inserció hagi deixat de treballar per a la primera empresa. Per poder obtenir la subvenció sempre serà necessari que la segona empresa es comprometi a continuar el procés d'inserció ja iniciat.

III. Complement econòmic per increment d'ocupació de persones en procés d'inserció

- L'objecte de l'actuació consisteix a atorgar un ajut a aquelles empreses d'inserció que tinguin un increment més gran d'ocupació de persones en procés d'inserció dels col·lectius destinataris esmentats en el punt 3.2.b). Aquest ajut s'atorgarà només a les empreses d'inserció que siguin capaces d'incrementar el nombre de mesos equivalents a jornada completa de contractació de persones en procés d'inserció, per sobre de la mitjana de l'increment del conjunt de totes les empreses sol·licitants.
- Per poder atorgar aquest ajut caldrà tenir com a referència el nombre de mesos equivalents a jornada completa atorgats per l'ajut de la línia 2 entre les dues convocatòries consecutives, la convocatòria en curs i la immediatament anterior, i calcular l'increment que s'hagi produït.
- No podran accedir a aquest ajut les empreses d'inserció que no hagin demanat l'ajut de la línia 2 per a la convocatòria en curs o per a la immediatament anterior.

- El valor màxim de l'import base per calcular l'ajut serà de 2.000 euros per cada punt d'increment percentual que hagi tingut l'empresa per sobre de la mitjana.
- Caldrà que l'increment de mesos de contractació equivalents a jornada completa sigui un valor igual o superior a 0,25.

IV. Complement econòmic per inserir persones a l'empresa ordinària.

- ***Objecte de l'actuació:*** consisteix a atorgar un ajut a les empreses d'inserció que aconseguixin inserir persones treballadores que hagin estat fent el procés d'inserció a les seves empreses. L'objectiu és compensar la pèrdua de capital humà quan es produeix el trànsit cap al mercat laboral ordinari.
- Aquest ajut només s'atorgarà per a la inserció de persones treballadores per a les quals l'empresa d'inserció hagi demanat l'ajut de la línia 2.
- Per poder obtenir aquest ajut, caldrà que no hagi passat més de tres mesos des que la persona en procés d'inserció hagi finalitzat la seva relació laboral amb l'empresa d'inserció i comenci a treballar per a l'empresa de treball ordinari. També caldrà garantir que la contractació per l'empresa ordinària sigui com a mínim de sis mesos i per a una jornada laboral no inferior al 50% de la jornada considerada completa dins l'empresa que contracta.
- El valor màxim de l'import base per calcular l'ajut serà de 2.000 euros per a cada persona inserida a l'empresa del mercat ordinari, d'acord amb els requisits establerts.